

Møtereferat

Til: Kontaktforum for restaurant- og utelivsnæringen
Fra: Seksjon for styring, Byrådsavdeling for næring og eierskap
Til stede: Victoria Marie Evensen - Byråd for næring og eierskap
Ragnhild Grongstad - Byrådssekretær
Svein Frode Pettersbakken - Fellesforbundet
Michella Jensen - Fellesforbundet
Rhiannon Hovden Edwards - Virke
Jon Anders Henriksen - Oslo Handelsstands Forening
Gjøran Sæter - Fursetgruppen AS
Eyvind Brox - Flott gjort AS
Jens Thorgaard - Rekom Norge AS
Hilde Tinglum - Auditorium AS
Kristian Afzelius - Rodeløkka Invest AS
Ole Michael Bjørndal - NHO Reiseliv
Ola Smith-Simonsen - UT i Oslo/Jæger
Britha Røkenes - Næringsetaten
Anders Aurmo - Næringsetaten
Skule Wigenstad - Korus Oslo/Næringsetaten
Eli Vorkinn - Byrådsavdeling for næring og eierskap
Anders Berg - Byrådsavdeling for næring og eierskap
Ninja Sandemose - Byrådsavdeling for næring og eierskap
Liss Kristin Steinbakk - Byrådsavdeling for næring og eierskap
Thale Blanck Torkildsen - Byrådsavdeling for næring og eierskap
Trine Høvset - Byrådsavdeling for næring og eierskap
Møtested: Rådhuset, møterom 6
Møtetid: 30.05.2022, kl. 12:00 – 13:15
Saksbehandler: Trine Høvset
Telefon: 926 03 303

Referat fra møte i Kontaktforum for restaurant- og utelivsnæringen, 30.05.2022

1. Velkommen og status ved byråd for næring og eierskap

Byråden ønsket velkommen til første fysiske møte i kontaktforum etter pandemiperioden i 2020 og 2021 og påpekte viktigheten av jevnlig møter, da dialogen er essensiell for kommunens

arbeid. Det er vedtatt en alkoholpolitisk handlingsplan for 2021 til 2024. Oslos by- og uteliv skal være trygt, seriøst, attraktivt og inkluderende. Restaurant- og utelivsnæringen er viktig for Oslo, og næringen representerer en stor andel av Oslos hjørnesteinsbedrifter. Pandemien har truffet denne næringen hardt, og det er en bekymring for at godt drevne serveringssteder med seriøse og kompetente drivere ikke overlever og blir erstattet av mindre seriøse aktører. Dette kan føre til dårligere arbeidsforhold og arbeidslivskriminalitet. Viktige oppgaver for kommunen fremover blir arbeidet med tarifflønn og samarbeid med Arbeidstilsynet. Videre vil det også være fokus på å motvirke diskriminering og trakassering, samt øke tilgjengelighet og universell utforming. Kommunen skal også satse videre på digitalisering og forenkling. Byrådet har også satt av budsjettmidler til et forprosjekt for å se på en utvikling av en mulig form for nattborgermester og sentrumskontor i samarbeid med private aktører.

2. Status næringen - utfordring med bemanning og kompetanse i næringen

Jens Thorgaard fortalte at april og mai har gått bra etter gjenåpningen, omsetningen har begynt å stabilisere seg nå. Det har vært meget hektisk og de mangler personell.

Gjoran Sæter informerte om at omsetningen var tilbake på 2019-nivå, men de har hatt tap fra julebordsesongen og i forbindelse med store arrangementer i første kvartal 22 fordi det har vært mye avlysninger. Personellmessig klarer de seg greit grunnet intern fleksibilitet, men er litt preget av litt for få folk og en del sykdom. Det er etablert mange nye restauranter, Sæter tror eventuelle nedleggelser vil komme senere, for eksempel til høsten. God stemning nå, mange i næringen prøver hardt å få driften tilbake til normalen.

Oslo Handelsstands Forening er bekymret for forestående kostnader for næringen, da det er svak likviditet etter to år. «Osloanalysen – tall og trender» legges frem 16.06, alle i kontaktforum er velkomne uten kostnad ([påmelding og informasjon i link her](#)). Det har vært frafall av langtidsansatte i serveringsnæringen, dette gir usikkerhet og reduserte åpningstider hos enkelte. Fremtidig rekruttering og etablering kan bli utfordrende. OHF oppfordret kommunen til å øke fokus på fagopplæring på vg1 og vg2, det er også behov for opplæring av personer som starter i yrket høyere opp i alder. Det er også ønskelig at kommunen tilbyr opplæring og kurs på andre språk enn norsk (engelsk, polsk, fransk, svensk).

Kristian Afzelius fortalte at omsetningen har stabilisert seg, men de trenger flere ansatte, særlig servitører med erfaring. De har benyttet Lærlingekompaniet, som er et privat opplæringskontor for hotell og restaurantfag. En del ønsker å ta fagbrev men klarer det ikke på grunn av økonomi, kunne man tatt fagbrev med normal lønn? De har forsøkt å rekruttere fra utlandet, men opplyser at det er tre måneders ventetid på D-nummer. Personene kan frem til de har fått D-nummer ikke på utbetalt lønn. De har flere servitører fra andre land, men det finnes ingen opplæring på engelsk. Det er ønskelig å beholde disse ansatte, og skulle gjerne hatt kurs på andre språk enn norsk.

Fellesforbundet sier de kjenner seg godt igjen vedrørende frafall av ansatte i næringen, de merker det på medlemsmassen. Høye mat- og strømpriser påvirker boligleie, flere flytter ut av Oslo for å få det billigere å leve. Fellesforbundet har hjulpet medlemmer å ta fagbrev under

koronapermitteringer, hvilket medførte at en del har valgt å bli i bransjen. De estimerer at 1/3 av tidligere ansatte i serveringsnæringen er borte, flere har gått over til varehandel og arbeidsplasser med andre arbeidstider.

Eyvind Brox sier perioden er tøff, men at det også er muligheter. De har nylig åpnet en vinbar med mange ansatte uten erfaring, de satset da på intern intensiv kursing i forkant. Han påpeker at det er mange fra utlandet i Oslo og flere ønsker å bli her, det tar tid å ta utdanning på norsk. Det er viktig å være attraktiv by med hensyn til språk, for å øke nyinnflyttedes muligheter til å bli i byen og få jobb.

Ola Smith-Simonsen påpeker at bransjen ikke kan «skrus av og på», særlig siste stenging ga masse jobb. Det er viktig at statlige myndigheter har innsikt og bransjeerfaring vedrørende problemstillinger som oppstår når de stenger og åpner serveringsbransjen. Det er masse etterarbeid i forbindelse med reåpning, det er også viktig å velge en god dag for åpning. Lørdag er ikke en god dag. De har ikke benyttet lønnsstøtteordningen fordi flere ansatte ville tape penger på det. De mener ordningen var usikker og dyr. De har nøkkelansatte som lærer opp andre. Han ønsker ved eventuell ny nedstengning ikke kompensasjonsordninger, men vil heller sende faktura fordi de gjør en jobb som bør betales for på vegne av samfunnet. Det vil bli enklere å holde folk i arbeid hvis man får dekket x % av omsetning. Det er også bedre for psyken å være i jobb. De søkte ikke om statlig kompensasjon fordi de ikke var nok i underskudd, og viser til at bedrifter som går bra får mindre støtte. Kommunen bør si fra om dette. Han tror høsten kan bli vanskelig og at det er en overetablering akkurat nå. Han viser også til at mange ansatte ikke er fagorganisert. Videre gir han ros til politiet. Det var mye støy ved gjenåpning, dette ble taklet bra av politiet som har gjort en god jobb sammen med utestedene slik at det er bedre nå.

Virke påpeker at serveringsbransjen kom raskt tilbake, det er mye tyngre i kultur. Mange i serveringsnæringen driver i kombinasjon med kultur, hvilket medfører at også serveringsbransjen er påvirket av nedgangen i kulturbransjen. Hun estimerer at 8 av 10 serveringssteder søker etter ansatte, mange er bekymret for at det vil påvirke tilbud, tider og kvalitet. Mange ansatte har sluttet fordi næringen har vært veldig uforutsigbar. De som tok konsekvensen av statens beslutninger fikk ikke betalt for dette i kompensasjon. Hun støtter at høyere grad av organisering hadde vært bra. Realkompetansesertifisering hadde vært bra, et løft for yrkesfag må til. Virke viser også til at NOKUT er flaskehals med hensyn til godkjenning av utdanninger fra utlandet. Virke antar også at tilbakebetaling av skatt og statsgaranterte lån kan bli en utfordring fremover i tid. Virke er positiv til nattborgemester.

Hilde Tinglum viser til at kulturnæringen er rammet hardt, med store etterslep. Internasjonale artister er påvirket av andre land som fremdeles har store begrensninger, dette fører til avlysninger og utsettelse. Få fra utlandet opptre, dette får konsekvenser fordi færre kjøper billetter og det er færre artister å ta av. Tre årskull har ikke vært ute før, en del kan ikke oppføre seg og de bruker penger på nye måter. De har også mistet tre generasjoner av ansettelse, da de normalt ansetter mange studenter som blir en stund. Nå har mange ansatte sluttet underveis, det vil si at mange er opplært og sluttet, hvilket er kostbart. Færre ansatte vil jobbe mye eller i helger, det er et generasjonsskifte hvordan ansatte tenker. Kunnskap om sikkerhet, vakthold, store menneskemengder og teknikere mangler også. Hun stiller spørsmål om det er like trygt å

avholde større arrangementer som før. Hun påpeker også at prisnivå har økt, grunnet økning i varekostnader. Bryggerier varsler også drastiske økninger grunnet kornmangel. Publikum reagerer på prisøkning fordi de ikke har fått med seg økningen som uansett har skjedd de siste to årene.

NHO Reiseliv sier det er lønnsutfordringer, de mener staten lovet mer støtte i forbindelse med forrige nedstengningen. Hvis det blir innført nytt krav om bordservering bør det være tidsdifferensiering, da det vil være mest aktuelt på kvelden når det er mer trengsel. De ønsker en ønsker ny høringsfrist på tiltakspakker. Bemanning er kjempeutfordring, dette var hovedtema på landskonferansen. Det vises til at Danmark og Sverige har bedre løsninger når det gjelder godkjenning av utdanninger fra utlandet. Nyoppstartede virksomheter med forretningsplaner sliter med at det ikke går økonomisk som planlagt grunnet prisøkninger. De mener kommunen nå bør ha fokus på veiledning ved tilsyn, fordi det er mange kunder som ikke har vært ute før. De ønsker også friere tøyler mht alkoholreklame, men er klar over at dette er statlige regler. Aldersgrenser på utesteder og diskrimineringsregler er utfordrende. Ønsker en endring på dette slik at utestedene kan bestemme egen aldersgrense.

3. Evaluering av smittevernsarbeidet

Korus Oslo informerte om at kommunen innen kort tid skal foreta en evaluering av smittevernstilsynene som ble foretatt under pandemien. Flere virksomheter, ansatte og kontrollører skal bli spurt, det er ønskelig at mange svarer. Kommunen ønsker å benytte undersøkelsen til sitt videre arbeid med kontroll og tilsyn. NHO og Virke mener dette er interessant og vil gjerne videreformidle.

4. Trygt sted

Ola Smith-Simonsen ga en gjennomgang av innhold, behovet for kunnskap om trakassering mot gjester og ansatte er blitt revitalisert etter korona. Terskel mellom de som opplever ubehageligheter og de som kan gjøre noe med det bør bli lavere. «Trygt sted» er ikke en kampanje, men en måte å jobbe på som skal gi økt trygghet. Hvordan ta imot trakassering og dårlig oppførsel? Ønsket før pandemien å ha et prøveprosjekt med noen steder og fikk tilsagn om tilskudd til dette fra kommunen. Ble ikke utbetalt før pandemien begynte. Ønsker å få dette i gang til høsten 2022. Det meldes fra om «spiking» av drinker, dette må tas tak i når det skjer. Styringsgruppe er satt fra før, denne avklares av leder Anders Aurmo i Næringsetaten. NHO Reiseliv må finne nytt medlem. Næringsetaten har penger klar til utbetaling. Etaten innkaller til møte i styringsgruppen.

NHO Reiseliv informerte om at de har kampanjen «Sett strek», som er litt tilsvarende med hensyn til at temaet er trakassering. Smith-Simonsen påpekte at tankemåten er viktig hos vakter og ansatte. Styringsgruppen og kan se på Sett strek, men det er en kampanje, derfor forskjellig fra «Trygt sted». Det er ønskelig å få bort de dårlige gjestene og beholde de gode, bevisstgjøre eget arbeid og kommunikasjon, inkludert oppførsel hos både publikum og ansatte. Opplæring er viktig

Virke har mottatt varsler om økende antall neddoping i utelivet. Dette berører hvordan utelivet jobber med å ivareta gjester.

Jens Thorgaard sa seg enig i at det er behov for kunnskap om god arbeidsmetode da trakassering gjelder en aktuell problemstilling. De har fokus på å ha tillit til gjesten og bytter ut drinker uten diskusjon, hvis noen mener drinken er «spiket». Dette blir ikke misbrukt av gjester.

5. Salutt-kurs

Næringsetaten informerte om arbeidet med digitale Salutt-kurs. Digitale samlinger kan gjøre det enklere å delta. Arbeid er kommet langt, utfordring med det tekniske. Etaten anslår at digitale kurs kan tilbys alle innen medio juni. Skal deretter evaluere kurset for å se om man også må ha fysiske kurs. Kursprisen blir lavere; 200 kr og gratis for studenter. Det kommer også kurs på engelsk.

Hilde Tinglum var bekymret for om digitalt kurs ga tilstrekkelig rom for diskusjon og deltakelse med egne erfaringer. NHO Reiseliv ønsket informasjon om kurset som de kan videreformidle til medlemmer. Brox sa at det også er behov for å kunne ta kunnskapsprøven på engelsk. Oslo Handelsstands Forening ønsker også etablererprøve på flere språk.

6. Eventuelt

Byråden informerte om et initiativ fra UngInfo, vedrørende å sette unge arbeidssøkere i kontakt med serveringsnæring som trenger ansatte. Byrådsavdelingen vil gjerne høre fra stedene hvis det er aktuelt, slik at et møte kan fasiliteres. NHO Reiseliv mente dette var et bra initiativ, yngre arbeidstakere kan delta i servering av mat og alkoholfritt, hvilket kan dempe press på øvrige ansatte. Jens Thorgaard fremhevet at det var utfordringer med ungdom og tidskrav i arbeidsmiljølov. Oslo Handelsstands Forening var enig i at det er stor etterspørsel for arbeidsplasser til ungdom. Bra initiativ fra UngInfo.

Byrådsavdelingen informerer litt om sentrumskontor: tenker ikke geografi, men må avgrense type oppdrag. Sees i sammenheng med nattborgermester og Arrangementskontor. Virke mener politiske ambisjoner bør følge med et slikt kontor. Oslo Handelsstands Forening var positiv til sentrumskontor, mener at sentrum må forstås utvidet med hensyn til område, ikke kun Karl Johan. Tenke funksjonalitet, under pandemien ble det nesten for mye informasjon fra ulike kanaler. Fremhever at Næringsetaten var veldig imøtekommende under pandemien, ga gode svar også utenfor ordinær arbeidstid.